

opłata pocztowa uiszczona ryczałtem  
NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

# WYDAWANIE URZĘDOWE

Rok 16 (XVII) Nr. 2  
Warszawa, luty 1938.

## Rozkaz Naczelnictwa Z.H.P. L. 2 z dnia 15 lutego 1938 r.

### I. Odznaczenia.

N. za wybitne zasługi dla Harcerstwa nadaje odznakę „Wdzięczności“ następującym osobom: p. Ministrowi Pełnomocnemu Dr. Wacławowi Babińskiemu i p. Marii Babińskiej.

N. za zasługi dla Harcerstwa nadaje odznakę „Za zasługę“ dh. Henrykowi Ostaszewskiemu (Z. O. Łódź).

### II. Zarządy Okręgów.

N. zatwierdza Przewodniczącego Z. O. Kielce dh. Wacława Lutomskiego.

N. zwalnia z obowiązków Przewodniczącego Z. O. Kielce dh. dz. Tadeusza Woydata w związku z przeniesieniem służbowym do Stanisławowa.

Sekretarz Generalny Z.H.P. Przewodniczący Z.H.P.  
(—) Józef Sosnowski hm. (—) dr. Michał Grażyński

## Rozkaz Naczelniczki Harcerek L. 2 z dnia 18 lutego 1938 r.

### I. Sprawy osobowe

#### 1 Mianuję:

#### a) podharcemistrziami druhy:

Jadwigę Żawrocką z Chor. Gdańskiej, Stanisławę Sakowską z Chor. Krakowskiej, Alojżę Fichtelównę z Chor. Lwowskiej, Bronisławę Jezierską, Janinę Zakrzewską, Wiktorię Piotrowską-Dewitzową, Zofię Zakrzewską z Chor. Warszawskiej,

b) instruktorkami służby samarytańskiej druhy: Zofię Wolińską z Chor. Mazowieckiej, Walerię Drozdowiczównę, Tamare Zacharowównę z Chor. Śląskiej, Irenę Ratajską z Chor. Warszawskiej,

c) instruktorką administracji druhy Klementynę Rejszelównę z Chor. Białostockiej,

d) instruktorką gospodarstwa domowego druhy Stefanię Hankiewiczównę z Chor. Lwowskiej.

2. Urlopy. Udzielam urlopu do dnia 1 września 1938 r. druhy p.m. Borys-Wojciechowskiej Ludmile z Chorągwi Wielkopolskiej.

### III. Współpraca Chorągwi Krajowych w akcji letniej Harcerstwa Polskiego za granicą.

Kierownictwo Harcerstwa Polskiego Zagranicą Głównej Kwatery Harcerek do współpracy w tegorocznej akcji letniej będzie potrzebowało około 60 instruktorek (harcemistrzyń, podharcemistrzyń i dużynowych).

Zgłaszać się można do następujących rodzajów pracy:

1) do akcji kolonijnej w kraju (dzieci polskich z Niemiec),

2) do prowadzenia obozów starszyny harcerskiej z zagranicy w kraju,

3) do współpracy w akcji letniej na terenach zagranicznych.

Kandydatki winny dawać rękojmię odpowiedniego przygotowania do pracy (poziom wyrobienia osobistego i harcerskiego).

Zgłoszenia kierować należy drogą służbową do Głównej Kwatery Harcerek w terminie do dnia 15 marca 1938 r.

Do zgłoszenia należy dołączyć:

1) opinię Komendantki Chorągwi i zgodę na współpracę w akcji zagranicznej,

2) życiorys (krótki) z wykazem służby harcerskiej,

3) zaznaczenie, który teren naszej Polonii Zagranicznej jest kandydatce znany, ewent. który ją najbardziej interesuje,

4) jakimi językami włada.

Dla instruktorek, które się zgłoszą do pracy, zostanie zorganizowany kurs korespondencyjny, zakończony trzydniową odprawą wiosenną.

### IV. Instrukcja o pracy starszych harcerek,

Zatwierdzam instrukcję o pracy starszych harcerek (załącznik L. 1).

Naczelniczka Harcerek  
(—) Maria Krynicka hm.



**Załącznik do Rozkazu Naczelniczki Harcerzek L. 2 z dnia 18.II.1938 r.****INSTRUKCJA O PRACY STARSZYCH HARCEREK****I. Starsze Harcerki.**

1. Za starszą harcerkę uznać można harcerkę, która:

a) zasadniczo ukończyła lat 21, wcześniej może wejść do kręgu harcerka, która wykazała dojrzałość życiową przez samodzielną pracę zawodową, lub prowadzenie własnego domu,

b) zdobyła próbę wędrowniczki,

c) odbyła próbę wykazującą jej przygotowanie do samodzielnego działania.

2. Próba (w okresie trzymiesięcznym) obejmuje:

a) przedstawienie przez kandydatkę planu w zakresie własnej specjalności zawodowej, lub pozazawodowej i w związku z programem kręgu,

b) samodzielne zorganizowanie pracy — służby w zakresie swego przygotowania, pożądane na terenie pozaharcerskim. Próbę przeprowadza drużynowa kręgu.

3. Harcerki, które opuszczają drużynę wędrowniczek, a z jakichkolwiek względów nie wejdą do kręgu starszoharcerskiego, mogą pracować jako samotne harcerki w kołach dawnych harcerzy, lub Kołach Przyjaciół Harcerstwa.

**II. Krąg starszych harcerzek.**

1. Za krąg starszych harcerzek uważa się stale pracujący zespół starszych harcerzek, posiadający drużynową (patrz pkt. 2) i uwzględniający w programie między innymi:

a) samokształcenie i ułatwianie dokończenia zawodowego swych członkiń,

b) czynne zainteresowanie wszelkimi przejawami życia swego środowiska i dążenia do podniesienia poziomu (dom, warsztat pracy, najbliższa okolica i t. p.),

c) zorganizowanie i należyte prowadzenie placówki (np. gospodarczej, sanitarnej i t. p. zależnie od specjalności swych członkiń), współdziałającej z właściwymi czynnikami samorządowymi, lub administracyjnymi.

2. Drużynowa kręgu odpowiedzialna jest wobec władz Organizacji Harcerzek za pracę kręgu. Wybierana jest przez zrzeszenie i zatwierdzana przez Komendę Chorągwi. Drużynowa winna posiadać próbę na drużynową harcerkę, oraz kurs metodyczny starszoharcerski.

3. Obowiązki organizacyjne kręgów:

a) rejestracja, programy i sprawozdania zrzeszenia przedstawiane będą w terminach i w sposób przewidziany dla wszystkich jednostek organizacyjnych harcerzek,

b) opłaty: rejestracja 5.— zł. (pięć), płatna po okresie próbnym, nie dłuższym niż 1 rok, pogłównie według norm ustalonych przez Komendę Chorągwi.

4. Współpraca ze starszymi harcerzami:

a) o ile w danym środowisku wynika potrzeba jednolitego działania harcerskiego — pożądane jest porozumienie i współpraca kręgów starszych harcerzek z dorosłymi harcerzami przy zachowaniu postanowień niniejszej instrukcji. Formy tej współpracy dowolne,

b) dla uzgodnienia opinii w kwestiach ideowych i specjalnych (np. w sprawach akademickich) przewidziane są okresowo wspólne konferencje starszych harcerzek i starszych harcerzy.

Uczestniczki na konferencje zgłaszane są przez Komendę Chorągwi Harcerzek w porozumieniu z Główną Kwaterą Harcerzek, która także zatwierdza wyniki i decyzje konferencji.

**III. Okres przejściowy.**

Dla unormowania prac istniejących kręgów (zrzeszeń) przewiduje się okres roczny, t. j. do 1 stycznia 1939 r. W związku z tym:

1. Istniejące obecnie zrzeszenie starszoharcerskie, zależnie od wieku i wyrobienia członkiń, zgłoszą się w powyższym terminie do Komendy Chorągwi jako drużyny wędrowniczek i kręgi starszych harcerzek.

Główna Kwatera Harcerzek ogłosi wykaz kręgów odpowiadających wytycznym niniejszej instrukcji.

2. Kręgi (zrzeszenia), posiadające członkinie powyżej 21 lat i o różnym poziomie wyrobienia harcerskiego, powinny wziąć za podstawę pracy program wędrowniczki lub starszej ohochniczki, dostosowując jej realizację do potrzeb, oraz zainteresowania zawodowego starszych harcerzek.

3. Kręgi (zrzeszenia) koedukacyjne winny wydzielić starsze harcerki w samodzielne zastępy lub drużynę z własną drużynową.

4. Dotychczasowe zarządzenia, dotyczące pracy starszych harcerzek, tracą ważność z dniem ogłoszenia niniejszej instrukcji.

**Rozkaz Naczelniczki Harcerzy L. 4 z dnia 10 lutego 1938 r.**

13. Wydawnictwa. §

31. Wydawnictwa polecane.

Polecam do użytku służbowego „Książkę kasową“ wyd. 3 oraz zatwierdzam „Wskazówki w sprawie prowadzenia rachunkowości“, wydrukowane w powyższej książce.

4. Drużyny.

41. Przyjmuję do Z.H.P. drużyny:

Chor. Łódzka: d. h. im. św. Jana Bosko — Łódź n. Wartą.

Chor. Warszawska: 111 d. h. im. Stefana Bastyra — Warszawa.



**Chor. Wołyńska:** 71 d. h. im. Franciszka Żwirki — Wiśniowiec Nowy; 72 d. h. im. Leopolda Lisakuli — Kowel; 73 d. h. im. Pawła Woronicza — Tajkury; 74 d. h. im. ks. Piotra Skargi — Korzec; 75 d. h. im. Tadeusza Kościuszki — Klewań; 76 d. h. im. Zawiszy Czarnego — Tuczyn.

#### 42. Rozwiązuję drużyny:

**Chor. Wielkopolska:** 5 d. h. im. Jana Sobieskiego — Sarnowa.

#### 42a. Zmieniam patrona drużyny:

**Chor. Wileńska:** 3 d. h. im. Józefa Piłsudskiego — Wilno na 3 d. h. im. Adama Żeromskiego — Wilno.

#### 43. Przyjmuję do Z.H.P. kręgi starszoharcerskie:

**Chor. Wileńska:** Gromada Włóczegów 1 d. h. — Nowogródek; Gromada Błękitnych Wilków Żeglarskich — Wilno; Gromada Synów Puszczy — Wilno; Gromada Włóczegów 7 d. h. — Wilno; Gromada Dworaków — Wilno.

#### 5. Hufce.

#### 51. Mianuję Hufcowymi:

**Chor. Białostocka:** phm. Gajdowski Leon — Białystok.

**Chor. Krakowska:** dz. Gwiżdż Franciszek — Gorlice; hm. Mitera Tadeusz — Kraków Podgórze.

**Chor. Lwowska:** dz. Makar Jan — Lwów.

**Chor. Śląska:** phm. Orszulik Andrzej — Knurów.

#### Mianuję p. o. Hufcowymi:

**Chor. Krakowska:** Raczyński Konrad — Biała; Ferenc Stanisław — Bochnia; Kijak Józef — Brzesko; Emilski Edmund — Kraków III; Czechowski Mieczysław — Limanowa.

#### 54. Zwalniam Hufcowych:

**Chor. Białostocka:** hm. Świerczyński Andrzej — Białystok.

**Chor. Krakowska:** phm. Fedorowicz Edward — Biała; hm. Baczyński Stanisław — Limanowa.

**Chor. Wielkopolska:** phm. Łuczak Franciszek — Bydgoszcz III.

#### Zwalniam p. o. Hufcowych:

**Chor. Krakowska:** Skowroński Mieczysław — Kraków III.

#### 6. Komendy chorągwi.

#### 62. Mianuję członków komend:

**Chor. Białostocka:** Sekretarz — phm. Świrydowicz Henryk.

**Chor. Lubelska:** Zastępca Kdta — hm. Karwacki Januariusz, Kier. Działu Organizacyjnego — hm. Lewacki Tadeusz; Kier. Wydz. Obozów i Turystyki — phm. Amborski Jan; p. o. Kier. Wydz. Starszych Chłopców — Będziejewski Zygmunt; Referent Personalny — phm. ks. Dubiel Aleksander.

**Chor. Mazowiecka:** Wizytator K. Ch. — hm. Studziński Gustaw.

**Chor. Pomorska:** Referent Obozów i Turystyki — phm. Zieliński Henryk; Referent Pracy — phm. Blangiewicz Konrad.

**Chor. Zagłębiowska:** Zastępca Kdta — hm. Jakubowicz Bogusław.

#### 63. Mianuję członków Komisji Prób na stopień podharcmistra:

**Chor. Lwowska:** Przewodniczący — hm. Szcześcikiewicz Aleksander; Zastępca Przew. — hm. Opacki Józef; Członkowie: hm. Budziński Stanisław, hm. Chrzastowski Roman, hm. Diener Jan, hm. Niemczycki Stanisław; hm. Obere Tadeusz, hm. Słaby Wilhelm, hm. Streer Witold, hm. Świerczyński Mieczysław, hm. Usarz Franciszek, phm. Szymak Józef.

#### 63a. Mianuję członków Komisji Prób na stopień działacza:

**Chor. Lwowska:** Przewodniczący — hm. Szcześcikiewicz Aleksander; Zastępca Przew. — hm. Obere Tadeusz, Członkowie: hm. Budziński Stanisław, hm. ks. Dajczak Józef, hm. Słaby Wilhelm, hm. Świerczyński Mieczysław, dz. Jaworowicz Stanisław, dz. Makar Jan.

#### 65. Zwalniam członków komend:

**Chor. Pomorska:** Kier. Wydz. Obozów i Turystyki — hm. Sieradzki Waław; Referent Pracy — hm. Trapp Ferdynand; Referent Zagraniczny — phm. Wieczorek Aleksander.

**Chor. Zagłębiowska:** Zastępca Kdta — hm. Korek Roman.

#### 66. Zwalniam członków Komisji Prób:

Zwalniam dotychczasowy skład Komisji Prób na stopień podharcmistra i działacza przy Komendzie Chor. Lwowskiej.

#### 7. Główna Kwatera.

#### 71. Mianuję:

Członkowie Komisji Dyscyplinarnej — hm. Syrokowski Zygmunt, hm. Szyryński Wiktor, phm. Kempisty Henryk, dz. Brzeski Zygmunt.

#### 8. Mianowania starszyny.

#### 82. Mianuję harcistrzami:

**Chor. Lwowska:** phm. Ciećkiewicz Zbigniew, phm. Kundycki Zdzisław.

**Chor. Łódzka:** phm. Wolski Jerzy.

**Chor. Mazowiecka:** phm. Makarowski Stefan.

Chor. Pomorska: phm. Myśliwek Bernard.  
Chor. Radomska: phm. Małowicz Józef  
Wacław.

Chor. Śląska: phm. Augustyniok Teodor, phm.  
Klaspia Alojzy, phm. Rostek Antoni.

Chor. Warszawska: phm. Rossman Jan.

Chor. Wielkopolska: phm. Brzozowski  
Franciszek, phm. Jakubowski Maksymilian.

### 83. Mianuję podharcistrzami:

Chor. Białostocka: Krauze Wacław, ks.  
Smiejan Antoni.

Chor. Gdańska: Ożdżyński Jan (przywracam  
stopień).

Chor. Kielecka: Bogacz Stanisław, Gładysz  
Franciszek, Kamiński Lech, Kubicki Kazimierz, Miko-  
łajczyk Stanisław, Witecki Tadeusz.

Chor. Lubelska: Berger Edward, Demuth  
Franciszek, Szubartowski Edward.

Chor. Lwowska: Bociek Mieczysław, Brożek  
Erwin, Chładek Stanisław, Czarnobrywy Tadeusz, De-  
lijewski Kazimierz, Jakimiec Wilhelm, Karczewski Ja-  
rosław, Komarnicki Edward, Krysa Tadeusz, Mikosza  
Witold, Ostrowski Franciszek, Rożankowski Zenon,  
Sołtyński Stanisław, Szmigielski Stanisław, Szydłowski  
Antoni, Tyczyński Felicjan.

Chor. Łódzka: Młynarski Stanisław, Stron-  
czyński Kazimierz.

Chor. Mazowiecka: Mike Alfred, Zakrze-  
wski Tadeusz.

Chor. Pomorska: ks. Kalinowski Franci-  
szek (przywracam stopień).

Chor. Warszawska: Bugajski Jan, Hen-  
neberg Jerzy, Naciązek Eugeniusz, Nawrocki Stani-  
sław, Skoraczewski Władysław, Szczerbiński Jan.

Chor. Wielkopolska: Grobelny Stefan,  
Grzempa Franciszek, Guliński Stanisław, Janiak Zy-  
gmunt, Kierzyński Marcin, Krysta Jan, Pawlak Leon,  
Pawlak Walerian, Sobeski Marian.

Chor. Wileńska: Bobrycki Walerian, Borej-  
sza Czesław, ks. Dubrowka Nikodem, Hładki Bo-  
lesław, Jezierski Alfons Sylwester, Sylwanowicz Kazi-  
mierz, Wołk-Laniewski Jan, Wołucki Edward.

Chor. Wołyńska: Pawłowski Wiktor.

Chor. Zagłębiowska: Porębski Stanisław  
(przywracam stopień).

### 84. Mianuję działaczami:

Główna Kwatera: Łychowski Andrzej.

Chor. Lwowska: Treszka Józef, Uniowski  
Izydor.

9. Urlopy, zmiany przydziału, cofnięcia stopni  
i zwolnienia członków starszyny.

### 91. Udzielam urlopu:

Główna Kwatera: phm. Klasa Jan do dnia  
31 grudnia 1938 r.; hm. Sikorski Eugeniusz do dnia  
31 sierpnia 1938 r.; phm. Wilk Władysław do dnia

31 grudnia 1938 r.; hm. Wojciechowski Tadeusz do  
dnia 31 grudnia 1938 r.

Chor. Krakowska: hm. Baczyński Stanisław  
do dnia 30 czerwca 1938 r.; hm. Fik Eugeniusz do  
dnia 31 grudnia 1938 r.; phm. Gondek Józef do dnia  
31 grudnia 1938 r.; phm. Kosobudzki Feliks do dnia  
31 grudnia 1938 r.

Chor. Lubelska: hm. Stawecki Józef do  
dnia 31 grudnia 1938 r.

Chor. Lwowska: hm. Lewicki Bolesław Wło-  
dzimierz do dnia 31 grudnia 1938 r.; phm. Wójcicki  
Edward do dnia 31 grudnia 1938 r.

Chor. Łódzka: phm. Pawłowski Jan do dnia  
31 grudnia 1938 r.

Chor. Pomorska: phm. Różycki Michał do  
dnia 30 września 1938 r.; dz. Schulz Łukasz do dnia  
31 grudnia 1939 r.

Chor. Śląska: phm. Główka Marian do dnia  
31 grudnia 1938 r.; phm. Krawczyk Tadeusz do dnia  
30 czerwca 1938 r.; phm. Maciejewski Zbigniew do  
dnia 31 grudnia 1938 r.; phm. Mazur Jan do dnia 31  
grudnia 1938 r.; phm. Partyka Eugeniusz do dnia 31  
grudnia 1938 r.; phm. Paszek Antoni do dnia 31 gru-  
dnia 1938 r.; hm. Stanisław Stanisław do dnia 30 czer-  
wca 1938 r.; phm. Wajler Feliks do dnia 31 grudnia  
1938 r.; phm. Wnęk Józef Jacek do dnia 31 grudnia  
1938 r.

Chor. Warszawska: phm. Burmajster Sta-  
nisław do dnia 31 grudnia 1938 r.; hm. Klimaszewski  
Wincenty do dnia 31 grudnia 1938 r.; hm. Ławnicki  
Jan do dnia 31 sierpnia 1938 r.; hm. Marcinkowski Je-  
rzy do dnia 31 grudnia 1938 r.; phm. Werner Stani-  
sław do dnia 31 grudnia 1938 r.

Chor. Wielkopolska: hm. Czarniecki Wła-  
dysław do dnia 31 grudnia 1938 r.; dz. Dehmel Anto-  
ni do dnia 31 grudnia 1938 r.; phm. Grześkowiak Ed-  
mund do dnia 31 grudnia 1938 r.; phm. Kowalski Ta-  
deusz do dnia 31 grudnia 1938 r.

Chor. Zagłębiowska: hm. Murski Cezary  
do dnia 31 grudnia 1938 r.; phm. Opałko Włodzimierz  
do dnia 31 grudnia 1938 r.

### 93. Zmieniam przydział:

phm. Bzówka Władysław z Chor. Wlkp. do Chor.  
Pomorskiej; hm. Goloński Jerzy z Chor. Pomorskiej  
do Chor. Łódzkiej; phm. Górny Stanisław z Chor. Ślą-  
skiej do Chor. Warszawskiej; phm. Joachimowski Ta-  
deusz z Chor. Wlkp. do Chor. Pomorskiej; hm. Koz-  
łowski Jerzy z Chor. Warszawskiej do Chor. Pomor-  
skiej; phm. Laferi Henryk z Chor. Pomorskiej do Chor.  
Mazowieckiej; phm. Międzobrodzki Michał z Chor.  
Lwowskiej do Chor. Śląskiej; phm. Nacholiński Jerzy  
z Chor. Wlkp. do Chor. Warszawskiej; phm. Różycki  
Michał z Chor. Wlkp. do Chor. Pomorskiej; phm. Sar-  
nowski Franciszek z Chor. Pomorskiej do G. K. H.;  
phm. Siuda Ryszard z Chor. Kieleckiej do Chor. Za-  
głębiowskiej; phm. Szuszkiewicz Roman z Chor. Lwo-  
wskiej do Chor. Krakowskiej; hm. Trapp Ferdynand  
z Chor. Pomorskiej do Chor. Lwowskiej; phm. Urbań-  
ski Jan z Chor. Mazowieckiej do Chor. Łódzkiej; phm.

Winkiel Jerzy z Chor. Zagłębiowskiej do Chor. Białostockiej; phm. Zembrzusi Konrad z Chor. Warszawskiej do G. K. H.; phm. Żabicki Stefan z Chor. Zagłębiowskiej do Chor. Krakowskiej.

#### 94. Cofam stopnie i zwalniam członków starszyny:

Chor. Białostocka: Jastrzębski Henryk — cofam stopień phm. na wniosek Kdta Chor.; ks. Mąkowski Władysław — cofam stopień phm. i zwalniam z Z. H. P. na wniosek Kdta Chor.

Chor. Gdańska: Bartz Alojzy — cofam stopień phm. na wniosek Kdta Chor.

Chor. Krakowska: ks. Grohs Władysław — cofam stopień phm. i zwalniam z Z. H. P. na własną prośbę.

Chor. Lwowska: Wołoszyński Tadeusz — cofam stopień phm. na wniosek Kdta Chor.

Chor. Łódzka: Teodorczyk Jerzy — cofam stopień phm. na wniosek Kdta Chor.

Chor. Pomorska: Czarkowski Alfons — cofam stopień phm. i zwalniam z Z. H. P. na wniosek Kdta Chor.

Chor. Śląska: Gorywoda Rudolf — cofam stopień phm. na własną prośbę.

Chor. Warszawska: Dittmar Jerzy — cofam stopień phm. i zwalniam z Z. H. P. na własną prośbę; Krzemieniewski Józef — cofam stopień hm. na własną prośbę.

Chor. Wielkopolska: Pietras Kazimierz — cofam stopień phm. i zwalniam z Z. H. P. na własną prośbę.

Chor. Wołyńska: Gan Roman — cofam stopień phm. i zwalniam z Z. H. P. na własną prośbę.

#### 95. Rejestracja starszyny:

W Rozkazie N. H. L. 2 z dnia 10.I.1938 r. należy uwzględnić następujące poprawki:

a) W wykazie nazwisk na str. 8 — Chor. Śląska: podano phm. Augustyniak Teodor, winno być phm. Augustyniok Teodor. Na str. 11 — Chor. Śląska: podano phm. Matysiak Paweł, winno być phm. Matsyk Paweł; Chor. Lwowska: podano hm. Przygodzki-Nowak Antoni, winno być hm. Nowak-Przygodzki Antoni. Na str. 15 — Chor. Wołyńska: podano phm. Cegłowski Zygmunt, winno być phm. Ceglewski Zygmunt; Chor. Warszawska: podano dz. Minchejmar Adam, winno być dz. Minchejmer Adam.

b) Na str. 15 — Chor. Wlkp.: podano phm. Wyszyński Feliks, winien być umieszczony na str. 12 jako hm. Wyszyński Feliks.

c) Na str. 13 — Chor. Lwowska: podano phm. Kontek Marian, winien być umieszczony na str. 15 w Chor. Wołyńskiej; podano phm. Lukesch Adam, winien być umieszczony na str. 12 w Chor. Krakowskiej.

d) Na str. 15 — Chor. Wlkp.: podano phm. Ziętek Czesław, winien być umieszczony na str. 9 w

kategori „podharc mistrze, którzy wywiązali się z obowiązków”.

#### 96. Przyznaję stopnie żeglarskie:

Stopień żeglarza morskiego:

Główna Kwatera: phm. Jędrzejkiewicz Zygmunt.

Chor. Białostocka: Wierzbicki Franciszek.

Chor. Gdańska: Godlewski Wiesław.

Chor. Lwowska: Prószyński Jerzy.

Chor. Warszawska: Brodzicz Witold.

Stopień żeglarza:

Główna Kwatera: hm. Szyryński Wiktor.

Chor. Białostocka: Czempiński Andrzej, Magiera Stanisław, Rukś Henryk, Sulikowski Aleksander, Zawadzki Henryk.

Chor. Gdańska: Gołubski Norbert, Jurkiewicz Zdzisław, Kamma Leon, Parkot Jan, Strzelecki Alfons, Strzelecki Edmund.

Chor. Kielecka: Dębicki Andrzej.

Chor. Krakowska: Banaś Stanisław, Bylica Jan, Domański Zdzisław, Kownacki Stanisław, Tarnowski Władysław.

Chor. Lubelska: phm. Piątkowski Henryk.

Chor. Lwowska: Boryło Władysław, Stankiewicz Bolesław, Woch Jan.

Chor. Łódzka: Konieczny Marian, Nałęcz Szczepan, Przybylski Waclaw, Schmidt Ludwik.

Chor. Radomska: phm. Błahuciak Tadeusz.

Chor. Śląska: Zoczek Ludwik, Zoczek Rudolf.

Chor. Warszawska: Bogucki Tadeusz, Podgórski Jerzy, Ulatowski Jerzy, Woźniak Zbigniew.

Chor. Wielkopolska: Lewandowski Stanisław.

Chor. Wileńska: Chmielnicki Władysław, Dworakowski Olaf, Litwinowicz Włodzisław, SkaWiński Kazimierz.

Chor. Wołyńska: Sheybal Kazimierz.

#### 0. Odznaki i odznaczenia.

##### 02. Przyznaję odznakę 10-lecia służby:

Chor. Gdańska: 1651 Malinowski Jan.

Chor. Krakowska: 1652 Skrodzki Tadeusz

Chor. Lubelska: 1653 phm. Machejus Edmund, 1654 phm. Pilarski Marian.

Chor. Łódzka: 1655 Jacewicz Wiktor, 1656 Świdzki Stefan, 1657 Wysocki Stanisław.

Chor. Mazowiecka: 1658 phm. Wypyszyński Apolinary.

Chor. Pomorska: 1659 Kowalczyk Roman, 1660 hm. Nyka Józef.

Chor. Radomska: 1661 Krupiński Mieczysław, 1662 Nawrot Władysław, 1663 phm. Szczawiński Mieczysław.

Chor. Śląska: 1664 phm. Bilski Stefan, 1665 Krauze Jan, 1666 Lasok Gerard, 1667 Lasok Jan, 1668 Szwarz Ryszard, 1669 phm. Szyler Władysław, 1670 1 d. h. im. Stanisława Staszica — Siemianowice.

Chor. Warszawsk a: 1671 phm. Litauer Kazimierz.

Chor. Wileńska: 1672 Kremko Piotr.

Chor. Zagłębiowska: 1673 Koział Marian, 1674 Ślusarski Józef.

Przyznaję po raz drugi odznakę 10-lecia służby:

Chor. Mazowiecka: 1675 hm. Żelazowski Ładysław.

Chor. Radomska: 1676 hm. Wrona Kazimierz.

03. Wpis odznaczeń zagranicznych.

Zezwalam na noszenie odznaki:

Główna Kwatera: dz. Waldenberg Jerzy

— odznaka komendancka Skautingu Rumuńskiego, odznaka organizacji rumuńskiej „Straja Tari“.

04. Przyznaję odznakę „Za uratowanie życia“:

Chor. Łódzka: Konieczny Marian.

Chor. Wielkopolska: Otto Roman.

Sprostowanie.

W rozkazie N. H. L. 17 z dnia 10.11.1937 r. w pkt. 54 „Zwalniam Hufcowych“ opuszczono — Chor. Łódzka: hm. Łętowski Mieczysław — Łódź, oraz w pkt. 82 „Mianuję harcistrzami“ opuszczono — Chor. Śląska: phm. Tomanek Rudolf.

Naczelnik Harcerzy  
(-) Zbigniew Trylski

### Rozkaz Naczelnika Harcerzy L. 5 z dnia 10 lutego 1938 r. w sprawie Wiosennych Korespondencyjnych Zawodów Strzelecko-Łucznych.

1. TERMIN. Zawody odbywają się od dnia 1.IV do 1. V.1938 r.

2. ORGANIZACJA. Zawody przeprowadzają Hufcowi. Do Komitetu Zawodów należy zaprosić Komendanta P. W. oraz do Komisji Sędziowskiej delegata Okręgowego Wydz. Spraw Sędziowskich P. Z. Łucz. i P. Z. S. S.

3. REGULAMIN. Obok punktów niniejszych przy organizacji zawodów obowiązuje Regulamin X Narodowych Zawodów Strzeleckich oraz wykaz strzelań na rok 1938.

4. UDZIAŁ. W zawodach mogą brać udział wszyscy harcerze. O Odznakę Strzelecką kl. II mogą się ubiegać tylko harcerze, posiadający O. S. kl. III. Kastrzelac W i k n i k ó w drużyny lub hufca tworzy autozłych 3 zawodów, ilość zespołów nie powinna być matycznie zespół. P aw l a k L e o n . Zespoły należy kompletować z harcerzami posiadającymi te same klasy O. S.

5. PROTOKOŁY. Natychmiast po ukończeniu strzelań kierownictwo zawodów wypełnia czytelnie protokoły (w 2 egz.) odpowiednich konkurencji, zapatrzone podpisami komisji zawodów oraz delegata Polskiego Kolegium Sędziów. Jeden egzemplarz winien być wysłany najbliższej Komendzie Związku Strzeleckiego, drugi do Głównej Kwatery Harcerzy drogą służbową do dnia 1.VI b. r. Protokoły spóźnione nie będą klasyfikowane.

6. KLASYFIKACJA. Mistrzostwo Chorągwi używa ta Chorągiew, która osiągnie największą ilość punktów wg stałej tabelki zawodów korespondencyjnych.

Uwaga: klasyfikowane będą miejsca indywidualne:

od 1 do 100 w konk. Kbk. s. 8.

od 1 do 50 w konk. Kbk. s. 7.

od 1 do 50 w konk. Kbk. s. 5a.

Reszta strzelających nie będzie umieszczona w okólniku klasyfikacyjnym, jednakże całkowita liczba strzelających w danej Chorągwi będzie brana pod uwagę przy obliczaniu punktacji za udział. Mistrzowska

Chorągiew otrzymuje 1500 sztuk amunicji oraz dyplom. Indywidualnie przyznawane będą tylko dyplomy.

Informacje.

O informacje w sprawach organizacji zawodów strzeleckich Hufcowi mogą się zwrócić do miejscowych zarządów P. Z. S. S. lub do Związku Strzeleckiego.

Program.

Dla nie posiadających O.S. — konk. kbk. s. 8.

BRON: karabinek sportowy kal. 22 o przyrządach celowniczych otwartych.

ODLEGŁOŚĆ: 25 m.

UDZIAŁ: jednostkowy i zespoły z 3 harcerzy z jednej drużyny.

POSTAWA: regulaminowa leżąca (bez podpórki).

TARCZA: 30 × 6 cm

IŁOŚĆ STRZAŁÓW: 10 strzałów na zawodnika i 3 próbne.

CZAS STRZELANIA: 15 minut.

OCENA: jednostkowa i zespołowa. Minimum na O. S. kl. III 78 pkt.

Dla posiadających O.S. kl. III konk. kbk. s. 7.

BRON: jak w konk. Kbk. s. 8.

ODLEGŁOŚĆ: 50 m

POSTAWA: regulaminowo leżąca.

UDZIAŁ: jak w konk. Kbk. s. 8.

TARCZA: 50 × 10 cm

IŁOŚĆ STRZAŁÓW: 10 strzałów i 3 próbne.

CZAS STRZELANIA: 15 minut.

OCENA: jednostkowa i zespołowa. Minimum na O. S. kl. 90 pkt.



Dla posiadających O.S. kl. II konk. kbk. s. 5a.

BRON: jak w konk. kbk. s. 8.  
ODLEGŁOŚĆ: 50 m  
UDZIAŁ: jak w konk. kbk. s. 8.  
POSTAWA: regulaminowo leżąca.  
TARCZA: 20 × 14 cm  
ILOŚĆ STRZAŁÓW: 20 strzałów (w 4 seriach po 5 strzałów i 5 próbnych).  
CZAS STRZELANIA: 40 minut.  
OCENA: jednostkowa i zespołowa minimum na O. S. kl. I 170 pkt.

Dla nie posiadających O.Ł. — konk. Ł. 1.

BRON: łuki krajowe.  
ODLEGŁOŚĆ: 15 m

UDZIAŁ: jednostkowo i zespołowo po 3 harcerzy.  
TARCZA: Ł. B. 80 × 16 (5 pierścieniowa, kolorowa).  
ILOŚĆ STRZAŁÓW: 15 strzałów w 5 seriach.  
OCENA: jednostkowa i zespołowa. Minimum na O. Ł. kl. III 50 pkt.

Dla posiadających O.Ł. kl. III konk. Ł. 2.

BRON: łuki krajowe.  
ODLEGŁOŚĆ: 25 m  
UDZIAŁ: jak w konk. Ł. 1.  
TARCZA: Ł. C. 45 × 5 cm (6 pierścieniowa, biała).  
ILOŚĆ STRZAŁÓW: 30 w 10 seriach.  
OCENA: jednostkowa i zespołowa. Minimum na O. Ł. kl. II 45 pkt.

Naczelnik Harcerzy  
(—) Zbigniew Trylski

### List Okólny Głównej Kwatery Harcerzy L. 10 z dnia 11 lutego 1938 r.

#### Wyniki Centralnych Zawodów Piłki Ręcznej w Łodzi.

W dniach 5 i 6 stycznia 1938 r. odbyły się w Łodzi Centralne Zawody w Piłce Siatkowej i Koszykowej zorganizowane na zlecenie Głównej Kwatery Harcerzy przez Harcerski Klub Sportowy w Łodzi w sali Polskiej Y. M. C. A. W zawodach startowało 88 zawodników, jako reprezentantów następujących chorągwi: Krakowskiej — H. K. S. Trzebinia (koszykówka) i 3 d. h. Kraków (siatkówka); Lwowskiej — 2 d. łącz. Lwów (koszykówka) i 7 d. h. Lwów (siatkówka); Łódzkiej — H. K. S. Łódź (koszykówka i siatkówka); Mazowieckiej — Hufiec Żyrardów (koszykówka i siatkówka); Wielkopolskiej — 7 Hufiec Poznań (siatkówka i koszykówka); Wileńskiej — H. K. S. Wilno (koszykówka i siatkówka); Pomorskiej — H. K. S. Toruń (siatkówka i koszykówka); Białostockiej — d. h. Ostrów Mazow.

#### Wyniki techniczne.

##### Siatkówka

Wilno — Lwów 2:0 (15:7, 15:12)  
Mazowsze — Pomorze 2:1 (19:17, 6:15, 15:5)  
Białystok — Wielkopolska 2:0 (15:4, 15:8).  
Łódź — Kraków 2:0 (15:2, 15:2)  
Wilno — Mazowsze 2:0 (15:3, 15:1)  
Lwów — Pomorze 2:1 (15:9, 14:16, 15:13)

Kraków — Wielkopolska 2:2 (ob. v. o.)  
Wilno — Pomorze 2:0 (15:12, 15:9)  
Łódź — Białystok 2:0 (15:3, 15:13)  
Lwów — Mazowsze 2:0 (15:3, 15:2)  
Łódź — Wielkopolska 2:0 (v. o.)  
Białystok — Kraków 2:0 (v. o.)

##### Final

Wilno — Łódź 2:1 (15:11, 5:15, 15:3)

##### Koszykówka

Pomorze — Lwów 28:19 (17:14)  
Mazowsze — Kraków 53:26 (20:22)  
Łódź — Wilno 30:19 (21:12)  
Białystok — Wielkopolska 43:41 (25:21)  
Białystok — Łódź 33:25 (18:12)  
Mazowsze — Pomorze 36:19 (14:11).

##### Final

Mazowsze — Białystok 41:29 (22:12)

Na zasadzie powyższych wyników przyznają tytuły: Mistrza Z. H. P. na rok 1938 w siatkówce zespołowi Chor. Wileńskiej — H. K. S. Wilno.

Mistrza Z. H. P. na rok 1938 w koszykówce zespołowi Chor. Mazowieckiej — Hufiec Żyrardów.

p. o. Kier. Wydz. W.F. Szef G.K.H.  
(—) Stanisław Zembowicz phm (—) Tadeusz Borowiecki hm

### List okólny Głównej Kwatery Harcerzy L. 11 z dnia 11 lutego 1938 r.

W dniach 10 do 14 grudnia 1937 r. odbyły się konferencje w Katowicach z delegatami Związku Harcerstwa Węgierskiego, a to: ppulk. Selkey Oskarem z Rady Naczelnej i prezesem Harcerskiego Koła Węgiersko-Polskiego prof. Dóró Gabrielem.

Wynikiem tych konferencji jest umowa w sprawie obozowej akcji wymiennej na rok 1938.

Pomiędzy innymi ustalono, że:

1) Celem obozów wymiennych jest:

- wzajemne poznanie zasad, programu i techniki obozownictwa w znaczeniu harcerskim;
- przez częste osobiste zetknięcia się — pielęgnowanie, wzmocnienie i wykorzystanie dla wspólnego dobra Narodu — tysiąc-letniej hi-



storycznej i kulturalnej wspólności obu bratnich Narodów.

2) Co roku — w czasie od 20 czerwca do 25 sierpnia — zależnie od ilości zgłaszających się osób, będą wysyłane grupy harcerzy do obozów wymiennych.

Jako opłatę ustalono 50 zł. względnie 50 Pengö.

3) Trwanie obozów wymiennych wynosi łącznie ze zwiedzaniem kraju — 3 tygodnie. Ewentualne obozy próbne, dni podróży — nie mogą być w ten okres wliczone. Dłuższy pobyt na obozie dopuszczalny jest po uprzednim porozumieniu i omówieniu warunków przez Koło.

4) Koszta paszportów, wiz oraz podróży we własnym kraju i w Czechosłowacji — uczestnicy pokrywają sami.

Przejazd obu grup nastąpić ma w Szob względnie w Zebrzydowicach.

5) Przed wyjazdem — obozujący są obowiązani poddać się badaniu lekarskiemu, celem stwierdzenia, czy są zdolni do ponoszenia trudów obozowania.

W związku z powyższym wyjaśnia się, że przewidywane są następujące możliwości:

- drużyna zgłasza pewną ilość kandydatów na wyjazd do Węgier z tym, że wzamian na własny obóz skautów węgierskich przyjąć nie może;
- drużyna zgłasza pewną ilość kandydatów na wyjazd do Węgier i zobowiązuje się przyjąć skautów węgierskich na własny obóz;
- drużyna nie zgłasza kandydatów na wyjazd

do Węgier — jednak obowiązuje się przyjąć pewną ilość skautów węgierskich na własny obóz.

Przyjęcie tych możliwości udostępni wszystkim wzięcie udziału w akcji w tej samej formie, nie ogranicza wymiany odnośnie ilości harcerzy mających zamiar wyjechać na Węgry — względnie ilości mających przyjechać skautów węgierskich.

Przyjęta rozpiętość czasu od 20 czerwca do 25 sierpnia umożliwi wybranie obozującym dogodnych terminów.

Harcerze wyjeżdżający na Węgry prócz taksy obozowania 50 zł ponoszą koszta jak wyżej w pkt. 4 w wysokości zależnej od przebytej przestrzeni kolejowej, co wyniesie również 50 do 60 zł.

Drużyny mogą zgłaszać i pojedynczych kandydatów, którzy następnie przydzieleni będą do odpowiednich zastępów.

Harcerze poniżej lat 14 tylko wyjątkowo będą mogli brać udział w akcji wymiennej, przy czym decyzję poweźmie Prezes Harcerskiego Koła Polsko-Węgierskiego.

Pożądanym jest liczny udział harcerzy starszych i instruktorów.

Zgłaszać kandydatów należy drogą służbową do Komendy Chorągwi Harcerzy do dnia 5 kwietnia b. r., która udzieli również bliższych informacji w powyższych sprawach.

Kier. Wydz. Zagranicznego Szef G.K.H.  
(—) Henryk Kapiszewski hm (—) Tadeusz Borowiecki hm

szaw... Karabinek sportowy...  
Chor... lub harca... rzy auto...  
Grzempa Francis... zespołów nie staw, jezona...  
D... Kierzyński Marcin, Krysta Jan, Pa...  
ODLEGŁOŚĆ 95 m.

#### Kurs dla kierowników w. f.

Główna Kwatera Harcerzy organizuje w dniach 19 — 25.IV.1938 kurs dla kierowników w.f. w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie. Kurs powyższy ma na celu teoretyczne i praktyczne zapoznanie z zakresem w. f. w drużynach, H. K. S. i hufcach, oraz zostanie zakończony egzaminem na fachowego członka komisji P. O. S. Komentantem kursu będzie hm. W. Gostomski.

Od kandydatów wymagane jest ukończenie 18 lat i stopień ćwika. Koszt kursu 20 zł, płatnych przy zgłoszeniu na konto P. K. O. Nr. 4. 160. Zgłoszenia nadsyłać drogą służbową do G. K. H. od dnia 15 marca 1938 r. Winny one zawierać adres i numer legitymacji harcerskiej oraz opinię bezpośredniego przełożonego. Ilość miejsc na kursie jest ograniczona i w pierwszym rzędzie będą uwzględniane zgłoszenia ref. w. f. hufców i Harcerskich Klubów Sportowych.

#### Rejestracja.

W związku z przeprowadzaną rejestracją absolwentów C. I. W. F., P. I. W. F., Studium W. F. w Krakowie, Poznaniu i Lwowie, rocznych kursów w. f. Ministerstwa W. R. i O. P. oraz kursów przodowników, pomocników instr., instruktorskich i sędziowskich wszystkich specjalności — poleca się wszystkim Druhom podanie swojej Komendzie Chorągwi następujących danych: imię i nazwisko, adres, datę urodzenia, przydział obecny, jakie ukończone kursa i specjalności.

#### Rejestracja jednostek kolarskich.

W związku z zaproponowaniem Harcerstwu współpracy przez Polski Związek Towarzystw Kolarskich na następujących warunkach:

1. harcerskie jednostki kolarskie nie ponoszą wpisu,





2. harcerskie jednostki kolarskie placą na rzecz Związku Kolarskiego rocznie 5 zł. tj. 20% minimalnej składki,

3. rejestrować się mogą jako jednostki kolarskie drużyny harcerzy, Harcerskie Kluby Kolarskie, sekcje kolarskie H. F. Sportowych, lub oddziały kolarskie hufców.

Jednostki organizacyjne harcerskie, które chciałyby zarejestrować się w P. Z. T. K. nadesłały do G. K. H. (Warszawa, Piusa XI 8 m. 2) zgłoszenie z następującymi danymi: nazwa jednostki, jej adres, imię i nazwisko kierownika (drużynowego itp), ilość rowerzystów. Bardzo pożądanym byłoby podanie życzeń pod adresem Pol. Zw. Tow. Kol. i G. K. H. odnośnie kolarstwa.

#### Kurs wysokogórski dla harcerzy.

Wydz. Obozów i Turystyki G. K. H. Harcerzy komunikuje, że w czasie od 14 do 25 sierpnia 1938 r. odbędzie się w Tatrach kurs wysokogórski dla harcerzy. W programie wędrowki: Zakopane, Groty w Dolinie Kościeliskiej, Bystre, Czerwone Wierchy, Kasprowy, Świnica, Orla Peré, Czarne Ściany, południowa grań Kościelca z asekuracją linową, Dolina Pięciu Stawów, okolice Morskiego Oka. Rysy itd.

W programie pogadanek: przeszłość Tatr, przyroda Tatr, kultura turysty, sprzęt wysokogórski, organizowanie wycieczek, technika chodzenia, góralszczyzna, życie, śpiew, język itd.

Zakwaterowanie w schroniskach na Hali Pyszej, Gąsienicowej i przy Morskim Oku. Koszt kursu 20 zł. plus przejazd koleją za zniżką specjalną. Wyekwirowanie uczestnika: na sobie zwykły harcerski mundur, chusta czerwona, buty dobrze podkute. W plecaku: ciepły koc, przybory do jedzenia i do mycia, lekkie pantofle, spodenki kąpielowe, ciepła nocna koszula, ciepły sweter, 4 chusteczki do nosa, zapasowy komplet bielizny, pończochy, skarpety, książeczka służbowa, notatnik i ołówek. Wszystko możliwie jak najlżejsze spakowane w szare płócienne woreczki. Oprócz tego 2 woreczki na żywność 20 × 20 cm.

Pożądane: mapa Tatr, granatowe spodnie-pumpy i nieprzemakalna wiatrówka.

Zgłoszenia harcerzy w wieku ponad 17 lat przesyłać należy do 31 marca br. do Głównej Kwatery Harcerzy drogą służbową. Ilość miejsc na kursie ściśle ograniczona. W zgłoszeniu należy podać: imię i nazwisko, adres, wiek, stopień i funkcja, jakie już w Tatrach odbył wycieczki. Kandydaci będą przyjmowani w kolejności zgłaszania się. Odpowiedź wraz ze szczegółowymi informacjami otrzymają kandydaci do dnia 15 kwietnia b. r. Do 20 kwietnia należy wpłacić I ratę w kwocie zł. 5.

Natychmiast po kursie rozpocznie się w okolicach dolin Kaczkiej i Czeskiej w CSR obóz tygodniowy dla wprawnych. W obozie mogą wziąć udział tylko najzdolniejsi uczestnicy kursu lub członkowie sekcji ta-

terniczej Górskiego Kręgu Starszoharcerskiego. Koszt tego obozu około zł. 15.—.

#### „Odczyty o górach“.

Wydział Obozów i Turystyki G. K. H. Urzędu w Warszawie w Domu Harcerstwa przy ul. Łazienkowskiej 7 cykl odczytów tatrzańskich i wysokogórskich. Odbyły się już trzy odczyty. Następne odbędą się w następujące dni o godz. 17:

20 lutego — inż. A. Karpiński „Zdobycze alpinizmu w walce o najwyższe szczyty świata: Himalaje“;

20 marca — inż. S. Bernadzikiewicz „Na krawędzi lodo-lądu Grenlandii“.

10 kwietnia — S. Załuski „Na śniegu i w skale“. Zarazem odbędzie się demonstracja sprzętu używanego do wypraw w góry wysokie.

#### Teren obozowy.

Wydział Obozów i Turystyki G. K. H. komunikuje, że jest do wykorzystania dobry teren obozowy nad jeziorem Świętem koło wsi Tur, na północy woj. wołyńskiego.

Korespondencję w tej sprawie należy kierować do Przystosobienia Wojskowego Leśników w Turze, poczta Zabłocie koło Ratna.

#### Inwestycja Turystyczna N. Z. H. P.

Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego przekazało ostatnio obu Głównym Kwaterom około 1300 sztuk sienników.

Sienniki przeznaczone są dla harcerskich domów i schronisk oraz punktów postoju.

#### „Gniazdo Tatrzańskie“

„Gniazdo Tatrzańskie“ — prewitorium dla płucnie zagrożonych harcerek i harcerzy im. ś. p. hm. dr. Jadwigi Zienkiewiczówny — jest Waszą własnością, więc korzystajcie ze swego „Gniazda Tatrzańskiego“ i zdobywajcie dla niego ofiary.

Gruźlica to plaga społeczna. Walczy z nią całe społeczeństwo. Walkę z gruźlicą musi prowadzić całe Harcerstwo — obowiązkiem każdego członka Z. H. P. jest brać czynny w niej udział.

Zarząd „Gniazda Tatrzańskiego“ apeluje do Was Druhny i Druhowie, abyście jak najliczniej stanęli do walki o zdrowie naszych sióstr i braci.

Druhny i Druhowie, groszowy wydatek możliwy jest dla każdego, dlatego rozpowszechniajcie energicznie znaczki i mareczki na nasze „Gniazdo Tatrzańskie“. Mareczki nalepiajcie na listy, przesyłki i podarki, zachęcając w ten sposób innych do tego, gdyż tą drogą da się stworzyć większy fundusz, umożliwiający skuteczną walkę z gruźlicą i niesienie pomocy cierpiącym.

Nalepki, znaczki, mareczki i karty można nabywać w każdej Komendzie Chorągwi, hufca lub drużynie,



oraz w Zarządzie „Gniazda Tatrzańskiego“ — Warszawa, ul. Łazienkowska Nr. 7, Dom Harceństwa u druhny Wyrzykowskiej Heleny.

Jednocześnie Zarząd „Gniazda Tatrzańskiego“ uprzejmie prosi wszystkich członków Z. H. P. o zbieranie dla „Gniazda“ białej bielizny pościelowej, wszelkiego rodzaju serwet i serwetek, naczyń stołowych i kuchennych oraz książek do biblioteki. Wszystkie te rzeczy należy przysyłać bezpośrednio do Zarządu „Gniazda Tatrzańskiego“ — Warszawa, ul. Łazienkowska Nr. 7.

Więc śpieszcie się Druhny i Druhowie spełnić do bry harcerski uczynek!

### Terenoznawstwo praktyczne

Na półkach księgarskich ukazała się ostatnio książka p. t. „Terenoznawstwo praktyczne“ opracowana przez wybitnych fachowców tej dziedziny — płk. Hoeba, mjr. Wroczyńskiego i kpt. Wojtala.

Według słów autorów „Książeczka nasza, to Twój czytelniku podręcznik - poradnik, — to Twój przyjaciel, tak nad mapą w pokoju, jak z mapą czy bez mapy w terenie“.

Znakomicie ułatwiający opanowanie terenoznawstwa, podział podręcznika na działy: 1) teren, 2) mapa, 3) opis sprzętu do prac w terenie oraz sposoby jego użycia i 4) stosowanie zasad terenoznawstwa w polu; ilustrowanie szeregiem map, rysunków i załączenie „Tablicy poglądowej do nauczania znaków topograficznych“, przystępna cena (2 zł. 50 gr.) — winien spowodować, że książka ta znajdzie się w ręku harcerki i harcerzy tak potrzebujących tego przyjaciela w swych wędrówkach.

Harcerki i harcerze korzystajcie z „Terenoznawstwa praktycznego“ na obozach, koloniach i wędrówkach.

### Komunikat Harcerskiego Biura Wydawniczego »Na Tropie«, Sp. z o. o.

Rok 1937 przyniósł w dziedzinie wydawniczej Z. H. P. daleko idące zmiany. Dnia 27 lutego Stowarzyszenie „Na Tropie“, zarejestrowane w Katowicach, pragnąc dopomóc Władzom Z. H. P. do skoordynowania akcji wydawniczej Związku, powzięło decyzję rozwiązania się i przekazania swego majątku Naczelniectwu Z. H. P.

Naczelniectwo Z. H. P., rozpatrzywszy wnioski, przedłożone przez Komisję Wydawniczą, uchwaliło powołanie do życia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą Harcerskie Biuro Wydawnicze „Na Tropie“, na majątek której złożyły się dorobek wydawniczy zarówno byłego Stowarzyszenia „Na Tropie“, jak i byłego HBW.

Cel nowo zorganizowanej spółki został określony jako: wydawanie i sprzedaż książek i czasopism oraz druków wszelkiego rodzaju i prowadzenie wszelkich prac, wchodzących w zakres drukiarstwa i technik zbliżonych.

Dnia 25 marca Naczelniectwo Z. H. P. powołało Komisję Organizacyjną H. B. W. „Na Tropie“ w osobach druhów: Henryk Pawłowski, Stanisław Reklajtis, Stanisław Szymański. Komisja Organizacyjna, pełniąc jednocześnie funkcję tymczasowego zarządu, przejęła z dniem 1.IV.1937 r. majątek i agendy byłego Stowarzyszenia „Na Tropie“, oraz wszczęła starania o przejęcie majątku byłego HBW.

Spółka pod nazwą Harcerskie Biuro Wydawnicze „Na Tropie“, zawarta została między Naczelniectwem Z. H. P. (20 udziałów), a Druhną Wandą Opęchowską (1 udział). W myśl postanowień umowy Spółki, Skarbnik Z. H. P., reprezentujący Naczelniectwo Z. H. P. wobec Spółki, powołał do Rady Nadzorczej Spółki następujące osoby: druhny Śliwowską Helenę, Grocholską Emilię i Lublinerównę Karolinę, oraz druhów DREWNOWSKIEGO Jana i Marszałka Józefa. Rada Nadzorcza Spółki w dniu 30.IV.1937 r. wybrała na swą przewodniczącą dhnę Helenę Śliwowską, mianując jednocześnie zarządcami Spółki członków dotychczasowej Komisji Organizacyjnej HBW „Na Tropie“ druhów: H. Pawłowskiego, St. Reklajtisa i St. Szymańskiego.

Kierownictwo Spółki powierzone zostało Dhnie M. Kapiszewskiej.

Po wykupieniu świadectwa przemysłowego i wpisaniu do rejestru handlowego, wydawnictwo od dnia 1.IX.1937 r. działa pod firmą Harcerskie Biuro Wydawnicze „Na Tropie“, S-ka z o. o.

Działalność HBW „Na Tropie“, S-ki z o. o., obejmuje trzy działy: 1) wydawnictwo pięciu związkowych czasopism, 2) wydawnictwo książek, 3) sprzedaż książek.

HBW „Na Tropie“ Sp. z o. o. wydaje następujące czasopisma:

1. „Na Tropie“, wraz z dodatkiem „Na Tropie Harceństwa Polskiego Zagranicą“, 20 numerów w roku.
2. „Harcerstwo“, Organ Naczelniectwa Z. H. P., — kwartalnik (cztery numery w roku).
3. „Skrzydła“, ilustrowany dwutygodnik instruktorów, Organ Głównej Kwatery Harcerki (20 numerów w roku).
4. „W Kręgu Wodzów“, ilustrowany miesięcznik starszyny męskiej. Organ Głównej Kwatery Harcerzy, 10 numerów w roku.
5. „Brzask“, ilustrowany miesięcznik kulturalno-społeczny, dyskusyjny, 12 numerów w roku.

Pod firmą HBW „NA TROPIE“ ukazało się w r. 1937 siedem książek, a to: 1) Przepisy i regulaminy harcerzy: Musztra, 2) Przepisy i regulaminy harcerzy: Próby harcerskie, 3) B. Hlebiewicz: Ćwiczenia przyrodnicze zuchów, 4) J. Kreiner: Zastęp starszych chłopców, oraz drugie wydania książek: 5) J. Łapińska: Książka zastępowej, 6) J. Łapińska: Harcerka na zwiadach, 7) Gospodarstwo obozowe.

Prócz wydawnictw własnych HBW „NA TROPIE“ wykonało szereg prac w zakresie drukiarstwa wchodzących na zlecenie różnych komórek harcerskich, w tym cztery książki.

Dział sprzedaży książek został w jesieni r. 1937 zna-

cznie rozszerzony. HBW. „NA TROPIE“ weszło w kontakt z firmami nakładowymi książek, które mogą być przydatne w pracy harcerskiej, opracowało katalog tych książek, obejmujący kilkaset pozycji, i stało się w ten sposób jednym z najpoważniejszych dostawców wszelkich wydawnictw harcerskich. Jak dalece instytucja taka potrzebna jest Harcerstwu, może świad-

czyć fakt, że w okresie istnienia Spółki, to zn. od 1.IX. do 31.XII.1937 r., sprzedano ogółem 6.445 tomów książek.

Biuro HBW. „NA TROPIE“ mieści się w Domu Harcerstwa im. M. Mościckiej w Warszawie, ul. Łazienkowska 7. (tel. 716-06 — konto w P. K. O. Nr. 62288).

## N O W E W Y D A W N I C T W A

Nakładem H.B.W. „NA TROPIE“ Sp. z o. o.

== ukazały się ostatnio z druku następujące wydawnictwa. ==

Jerzy Kreiner

### Zastęp starszych chłopców

Wskazówki dla zastępowego, ujęte w formę listów wytyczających drogi pracy zastępu starszych chłopców w ciągu roku.

Cena zł. 1 gr. 50

Stanisław Peterek

### Wstęp do krótkofalarstwa

Rozdziały: Co to jest krótkofalarstwo. Jak zorganizować naukę krótkofalarstwa w zastępie. Jak rejestrować harcerską jednostkę za krótkofalową. Kod. amatorski. — Nasłuchi i t.p.

Cena gr. 90

poza tym polecamy

P. M. Puciata

### Wędrownicy

Uwagi o pracy w drużynie i zastępie starszych chłopców.

Cena gr. 55 (gr. 70 z przesyłką)

Wydawnictwa powyższe są do nabycia w H.B.W. „NA TROPIE“ Sp. z o. o. Warszawa, Łazienkowska 7 (konto w P.K.O. 62.288) oraz we wszystkich Składnicach Harcerskich.

**CZAPKI** harcerskie, szkolne, wojskowe  
i organizacyj w wielkim wyborze.

p o l e c a j ą

**Harcerskie Warsztaty Spółdzielcze**

w Żyrardowie, Plac Woj. Sołtana Nr. 1.



